

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра Обліку і оподаткування

«Затверджую»
Завідувач кафедри
обліку і оподаткування
 (М.І. Гордієнко)
« 09 » 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПП 14. Управлінський облік

Спеціальність: 071 «Облік і оподаткування»

Освітня програма: Облік і оподаткування

Ступінь вищої освіти: перший (бакалаврський) рівень

Факультет: Економіки і менеджменту

2020- 2021 навчальний рік

Робоча програма з Управлінського обліку для здобувачів вищої освіти за спеціальністю Облік і оподаткування

Розробник:

Гаркуша С.А.

прізвище, ініціали

підпис

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри Обліку і оподаткування.
Протокол від "19" червня 2020 року № 12

Завідувач кафедри

(підпис)

(Гордієнко М.І.)

прізвище та ініціали

Погоджено:

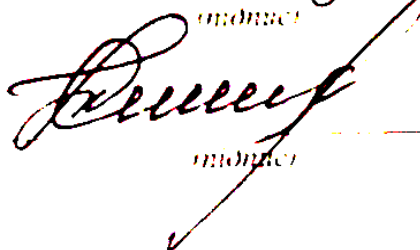
Гарант освітньо-професійної програми
(керівник проектної групи)

(підпис)

(Гордієнко М.І.)

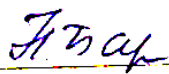
прізвище та ініціали

Декан факультету

(підпис)

(Строченко Н.І.)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

(А. Каранік)

Зареєстровано в електронній базі: 09.07. 2020 р.
дата

1 Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань – 07 «Управління та адміністрування»	Нормативна	
Модулів – 2	Спеціальність – 071 «Облік і оподаткування»	Рік підготовки:	
Змістових модулів: 6		2020- 2021-й	
		Курс	
		4	5
		Семестр	
Загальна кількість годин - 120		7	9
	Лекції		
	30 год.	10 год.	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи здобувача вищої освіти - 4	Освітній ступінь: бакалавр	Практичні, семінарські	
		30 год.	8 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		60 год.	102 год.
		Індивідуальні завдання: -	
		Вид контролю:	
Екзамен	Екзамен		

Примітки.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 50 / 50 (60 / 60)

для заочної форми навчання – 15 / 85 (18 / 102)

2 Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1 Мета вивчення навчальної дисципліни

формування системи спеціальних теоретичних і практичних знань з організації та методики управлінського обліку, його вдосконалення з урахуванням передового зарубіжного і вітчизняного досвіду та набуття навичок щодо обліку витрат і калькулювання

2.2 Завдання навчальної дисципліни

вивчення і розкриття принципів і методів управлінського обліку, його місця і ролі в управлінні діяльністю підприємства, формування вмінь застосовувати відповідні методи і прийоми у процесі обліку для підготовки інформації, необхідної для нормування, планування, контролю і аналізу та для прийняття обґрунтованих і виважених управлінських рішень.

Вивчення навчальної дисципліни «Управлінський облік» передбачає формування у здобувачів вищої освіти компетентностей:

№	Вид програмних компетентностей	Програмна компетентність	Шифр
	Інтегральні		
1		Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері обліку, контролю, аналізу, аудиту та оподаткування в процесі професійної діяльності з урахуванням особливостей галузевого розвитку регіону, що передбачає застосування теорій, концепцій, методик та методів економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов.	ІК
	Загальні		
1		Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями	ЗК1
2		Навички використання сучасних інформаційних систем і комунікаційних технологій.	ЗК11
3		Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.	ЗК15
	Фахові (спеціальні)		
1		Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх	ФК3

		систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення	
2		Застосовувати знання права та податкового законодавства в практичній діяльності суб'єктів господарювання	ФК4
3		Здатність здійснення облікових процедур із застосуванням спеціалізованих інформаційних систем і комп'ютерних технологій	ФК6
4		Здатність застосовувати етичні принципи при виконанні професійних обов'язків	ФК10
5		Демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави	ФК11
6		Застосовувати знання законодавства та міжнародних і національних стандартів бухгалтерського обліку і звітності.	ФК12
7		Підтримувати належний рівень економічних знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку	ФК13

2.3 Програмні результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Інформаційні системи і технології в обліку та аудиті» здобувач вищої освіти повинен бути здатним продемонструвати такі результати навчання:

№	Програмні результати навчання	Шифр
1	Знати та розуміти базові економічні поняття, положення, принципи, закони, пов'язані з обліком, аналізом, аудитом і оподаткуванням; навички професійної етики; навички аналізу виробничих ситуацій, процесів, видів діяльності і практичного застосування набутих компетенцій, з урахуванням особливостей галузевого розвитку регіону	ПРН1
2	Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств	ПРН2
3	Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності	ПРН3
4	Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень	ПРН4
5	Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної	ПРН6

	діяльності	
6	Знати механізми функціонування бюджетної, банківської і податкової систем України та враховувати їх особливості з метою організації обліку, вибору системи оподаткування та формування звітності на підприємствах	ПРН7
7	Використовувати нормативні та правові документи в своїй діяльності, ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств	ПРН9
8	Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи і комп'ютерні технології для обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування	ПРН12
9	Аналізувати розвиток систем, моделей і методів бухгалтерського обліку на національному та міжнародному рівнях з метою обґрунтування доцільності їх запровадження на підприємстві	ПРН18

3 Програма навчальної дисципліни (затверджена Вченою радою СНАУ від 31.10.2018р., протокол № 5)

Модуль 1. Організація управлінського обліку та облік допоміжних виробництв і витрат на організацію виробництва та управління

Змістовий модуль 1. Організація управлінського обліку

Тема 1. Економічний зміст, мета та організація управлінського обліку. Управлінський облік як специфічна галузь економічних знань, складова частина інформаційної системи. Сутність та мета управлінського обліку. Завдання управлінського обліку. Етапи розвитку управлінського обліку. Роль обліку в управлінні собівартістю продукції.

Предмет і метод управлінського обліку. Об'єкти управлінського обліку. Функції та принципи управлінського обліку.

Відмінності та зв'язок управлінського і фінансового обліку. Проблеми організації управлінського обліку на підприємствах України.

Тема 2. Основи побудови управлінського обліку. Сучасні моделі управлінського обліку. Ознаки класифікації моделей управлінського обліку. Схеми організації управлінського обліку за різних систем обліку. Залежність управлінського обліку від принципів побудови плану рахунків. Місце управлінського обліку в системі Плану рахунків України.

Етапи побудови управлінського обліку. Організація управлінського обліку на сільськогосподарських підприємствах. Функції бухгалтера-аналітика та його роль в прийнятті управлінських рішень.

Змістовий модуль 2. Система обліку і калькулювання витрат

Тема 3. Класифікація і поведінка витрат. Законодавчі та нормативно-правові акти, що визначають склад витрат. Принципи та напрями класифікації витрат. Загальнооблікова та управлінська класифікація витрат за різними ознаками. Характеристика основних видів витрат.

Моделі визначення поведінки витрат. Характер реагування витрат при змінах обсягу діяльності підприємства. Поведінка змінних і постійних витрат при змінах обсягу діяльності підприємства.

Функція витрат та методи її визначення. Оцінка витрат і побудова їх функції. Методи визначення функції витрат, їх сутність і порівняльна характеристика.

Тема 4. Система обліку та калькулювання. Сутність та зміст обліку витрат. Сутність і зміст обліку виробничих витрат. Об'єкти витрат і об'єкти калькулювання.

Методи обліку витрат і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг). Класифікація методів обліку витрат і калькулювання.

Характеристика і сфера застосування простого, позамовного, попередільного та нормативного методів обліку і калькулювання.

Характеристика і сфера застосування методу однорідних секцій, стандарт-косту та методу нормативного розподілу постійних витрат. Характеристика і сфера застосування простого директ-косту. Особливості розвинутого директ-косту, його переваги і можливості.

Визначення точки беззбитковості. Розрахунок обсягу діяльності, необхідного для бажаного прибутку. Визначення (планування) прибутку за певного обсягу діяльності. Графічні методи аналізу.

Тема 5. Методологічні основи обліку виробництва. Економічний зміст, мета та завдання обліку виробництва. Склад витрат виробництва. Класифікація витрат за елементами. Загальна характеристика рахунків з обліку виробництва.

Змістовий модуль 3. Облік допоміжних виробництв та витрат на організацію виробництва і управління

Тема 6. Облік допоміжних виробництв, витрат на утримання і експлуатацію необоротних активів та обслуговуючих виробництв і господарств. Роль допоміжних виробництв в обслуговуванні основних галузей. Завдання обліку допоміжних виробництв.

Облік ремонтного виробництва. Облік автомобільного транспорту. Облік енергетичних виробництв (господарств). Облік водопостачання. Облік гужового транспорту.

Рахунки для обліку витрат, виконаних робіт та наданих послуг допоміжних виробництв. Первинний, зведений, аналітичний та синтетичний облік допоміжних виробництв. Об'єкти та одиниця калькулювання продукції (робіт, послуг) допоміжних виробництв.

Облік витрат пов'язаних з утриманням і експлуатацією необоротних активів. Облік витрат пов'язаних з утриманням і експлуатацією МТП. Облік витрат пов'язаних з утриманням і експлуатацією комбайнів та інших самохідних машин. Облік ремонтів будівель і споруд.

Рахунки для обліку витрат на утримання та експлуатацію необоротних активів. Первинний, зведений, аналітичний та синтетичний облік витрат на утримання та експлуатацію необоротних активів. Об'єкти та одиниця калькулювання виконаних робіт МТП, комбайнами та іншими самохідними машинами.

Види обслуговуючих виробництв і господарств. Відображення в обліку діяльності обслуговуючих виробництв і господарств.

Рахунки для обліку витрат, виходу продукції, виконаних робіт та наданих послуг обслуговуючими виробництвами і господарствами. Первинний,

аналітичний та синтетичний облік обслуговуючих виробництв і господарств. Об'єкти та одиниця калькулювання продукції (робіт, послуг) обслуговуючих виробництв і господарств.

Тема 7. Облік витрат на організацію виробництва і управління та витрат майбутніх періодів. Економічний зміст витрат на організацію виробництва і управління. Облік та розподіл загальновиробничих витрат. Облік адміністративних витрат. Списання адміністративних витрат.

Рахунки для обліку витрат на організацію виробництва і управління. Первинний, аналітичний та синтетичний облік витрат на організацію виробництва і управління.

Об'єкти обліку витрат майбутніх періодів. Облік витрат майбутніх періодів та їх розподіл (списання).

Рахунки для обліку витрат майбутніх періодів. Первинний, аналітичний та синтетичний облік витрат майбутніх періодів.

Модуль 2. Облік витрат діяльності та аналіз інформації для прийняття управлінських рішень

Змістовий модуль 4. Облік основного виробництва

Тема 8. Облік основного виробництва. Об'єкти обліку витрат у рослинництві. Статті витрат у рослинництві. Первинний та зведений облік витрат і виходу продукції рослинництва. Аналітичний та синтетичний облік витрат і виходу продукції рослинництва. Особливості обліку витрат на незавершене виробництво та їх розподіл. Об'єкти та одиниця калькулювання продукції рослинництва.

Об'єкти обліку витрат у тваринництві. Статті витрат у тваринництві. Первинний та зведений облік витрат і виходу продукції тваринництва. Аналітичний та синтетичний облік витрат і виходу продукції тваринництва. Особливості обліку витрат на незавершене виробництво тваринництва. Об'єкти та одиниця калькулювання продукції тваринництва.

Типи та об'єкти обліку витрат промислових виробництв. Методи обліку витрат промислових виробництв. Статті витрат промислових виробництв. Первинний та зведений облік витрат і виходу продукції промислових виробництв. Аналітичний та синтетичний облік витрат та виходу продукції промислових виробництв. Об'єкти та одиниця калькулювання продукції промислових виробництв.

Поняття браку у виробництві. Об'єкти обліку браку у виробництві. Статті витрат браку у виробництві. Первинний облік браку у виробництві. Аналітичний та синтетичний облік браку у виробництві. Визначення втрат від браку у виробництві та відшкодування втрат від браку.

Характеристика реєстрів аналітичного обліку витрат і виходу продукції (робіт, послуг) з виробництва. Характеристика реєстрів синтетичного обліку витрат і виходу продукції (робіт, послуг) з виробництва.

Змістовий модуль 5. Облік витрат діяльності та аналіз інформації для прийняття управлінських рішень

Тема 9. Облік витрат за елементами та витрат діяльності. Призначення рахунків для обліку витрат за елементами. Облік матеріальних

витрат. Облік витрат на оплату праці. Облік відрахувань на соціальні заходи. Облік амортизації. Облік інших операційних витрат.

Облік собівартості реалізації. Облік витрат на збут. Облік витрат іншої операційної діяльності.

Облік фінансових витрат. Облік витрат від участі в капіталі. Облік інших витрат.

Облік податку на прибуток.

Тема 10. Аналіз релевантності інформації для прийняття управлінських рішень. Основи прийняття управлінських рішень. Релевантний підхід до прийняття управлінських рішень. Поняття про релевантність облікової інформації та її вплив на прийняття рішень.

Аналіз типових варіантів альтернативних рішень. Пошук альтернативних варіантів дій і вибір найбільш оптимального з них. Використання аналізу «витрати - обсяг - прибуток» у процесі прийняття рішень. Аналіз типових варіантів альтернативних рішень: виробляти або купувати, прийняття або відмова від спеціального замовлення, припинення діяльності неприбуткового сегмента тощо.

Змістовий модуль 6. Бюджетне планування і контроль. Центри відповідальності та місце і роль облікової інформації в системі прийняття управлінських рішень

Тема 11. Бюджетне планування і контроль та облік і контроль за центрами відповідальності. Сутність бюджетного планування, види і формати бюджетів. Організаційні аспекти та функції бюджетування.

Бюджет як інструмент системи управлінського контролю, його сутність і функції. Види і форми бюджетів. Методика складання бюджетів.

Загальна характеристика операційного і фінансового бюджетів. Порядок складання і призначення бюджету продажів, бюджету виробництва, бюджету придбання і використання матеріалів, бюджету трудових витрат, бюджету загальнопромислових витрат, бюджету адміністративних витрат і витрат на збут.

Контроль за виконанням бюджетів. Методика і техніка контролю за виконанням бюджетів. Призначення і порядок складання гнучких бюджетів. Аналіз відхилень з використанням гнучкого бюджету.

Поняття і класифікація центрів відповідальності. Принципи обліку, звітності та оцінки діяльності центрів відповідальності.

Облік і оцінка діяльності центрів витрат. Облік і оцінка діяльності центрів прибутку. Облік і оцінка діяльності центру інвестицій.

Поняття про трансфертні ціни та їх застосування. Функції та методи визначення трансфертних цін.

Особливості обліку і звітності за сегментами бізнесу.

Тема 12. Місце і роль облікової інформації в системі прийняття управлінських рішень. Аналіз співвідношення затрат, прибутку і обсягу реалізації. Методи визначення беззбитковості виробництва (критичної точки).

Особливості аналізу для підприємств, які виробляють та реалізують декілька видів продукції.

4 Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	Усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Модуль 1. Організація управлінського обліку та облік допоміжних виробництв і витрат на організацію виробництва та управління													
Змістовий модуль 1. Організація управлінського обліку													
Тема 1. Економічний зміст, мета та організація управлінського обліку	8	2	2	-		4	10	2	-	-		8	
Тема 2. Основи побудови управлінського обліку	8	2	2	-		4	10	-	-	-		10	
Разом за змістовим модулем 1	16	4	4	-		8	20	2	-	-		18	
Змістовий модуль 2. Системи обліку і калькулювання витрат													
Тема 3. Класифікація і поведінка витрат	12	2	2	-		8	10	2	2	-		6	
Тема 4. Система обліку та калькулювання	12	2	2	-		8	10	-	-	-		10	
Тема 5. Методологічні основи обліку виробництва	8	2	2	-	-	4	6	-	-	-	-	6	
Разом за змістовим модулем 2	32	6	6	-		20	26	2	2	-		22	
Змістовий модуль 3. Облік допоміжних виробництв та витрат на організацію виробництва і управління													
Тема 6. Облік допоміжних виробництв, витрат на утримання і експлуатацію необоротних активів та обслуговуючих виробництв і господарств	18	4	4	-		10	12	-	-	-		12	
Тема 7. Облік витрат на організацію виробництва і управління та витрат майбутніх періодів.	10	2	2	-		6	10	2	2	-		6	
Разом за змістовим	28	6	6	-		16	22	2	2	-		18	

модулем 3												
Разом за 1 модуль	76	16	16			44	68	6	4			58
Модуль 2. Облік витрат діяльності та аналіз інформації для прийняття управлінських рішень												
Змістовий модуль 4. Облік основного виробництва												
Тема 8. Облік основного виробництва	14	6	4	-		4	18	4	4	-		10
Разом за змістовим модулем 4	14	6	4	-		4	18	4	4	-		10
Змістовий модуль 5. Облік витрат діяльності та аналіз інформації для прийняття управлінських рішень												
Тема 9. Облік витрат за елементами та витрат діяльності	8	2	2	-		4	8	-	-	-		8
Тема 10. Аналіз релевантності інформації для прийняття управлінських рішень	8	2	2	-		4	8	-	-	-		8
Разом за змістовим модулем 5	16	4	4	-		8	16	-	-	-		16
Змістовий модуль 6. Бюджетне планування і контроль. Центри відповідальності та місце і роль облікової інформації в системі прийняття управлінських рішень												
Тема 11. Бюджетне планування і контроль та облік і контроль за центрами відповідальності	8	2	4	-		2	10	-	-	-		10
Тема 12. Місце і роль облікової інформації в системі прийняття управлінських рішень	6	2	2	-		2	8	-	-	-		8
Разом за змістовим модулем 6	14	4	6	-		6	18	-	-	-		18
Разом за 2 модуль	44	14	14	-		16	52	4	4	-		44
Усього годин	120	30	30	-		60	120	10	8	-		102

**5 Теми та план лекційних занять
(денна форма навчання)**

№ з/п	Назва теми та план	Кількість годин
1.	Тема 1. Економічний зміст, мета та організація управлінського обліку. 1. Сутність, мета управлінського обліку та етапи його розвитку. 2. Предмет і метод управлінського обліку. 3. Функції та принципи управлінського обліку. 4. Відмінності та зв'язок управлінського і фінансового обліку. 5. Проблеми організації управлінського обліку на підприємствах України.	2
2.	Тема 2. Основи побудови управлінського обліку. 1. Сучасні моделі управлінського обліку. 2. Етапи побудови управлінського обліку. 3. Організація управлінського обліку на сільськогосподарських підприємствах. 4. Функції бухгалтера-аналітика та його роль в прийнятті управлінських рішень.	2
3.	Тема 3. Класифікація і поведінка витрат. 1. Принципи та напрями класифікації витрат. 2. Моделі визначення поведінки витрат. 3. Функція витрат та методи її визначення.	2
4.	Тема 4. Система обліку та калькулювання. 1. Сутність та зміст обліку витрат. 2. Об'єкти витрат та об'єкти калькулювання. 3. Методи обліку витрат і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг).	2
5.	Тема 5. Методологічні основи обліку виробництва. 1. Економічний зміст, мета та завдання обліку виробництва. 2. Склад витрат виробництва. 3. Класифікація витрат за елементами.	2
6.	Тема 6. Облік допоміжних виробництв, витрат на утримання і експлуатацію необоротних активів та обслуговуючих виробництв і господарств 1. Роль допоміжних виробництв в обслуговуванні основних галузей та завдання їх обліку. 2. Облік ремонтного виробництва. 3. Облік автомобільного транспорту. 4. Облік енергетичних виробництв (господарств). 5. Облік водопостачання. 6. Облік гужового транспорту. 7. Облік витрат пов'язаних з утриманням і експлуатацією МТП. 8. Облік витрат пов'язаних з утриманням і експлуатацією комбайнів та інших самохідних машин. 9. Облік витрат на ремонт будівель та споруд.	2
7.	Тема 6. Облік допоміжних виробництв, витрат на утримання і експлуатацію необоротних активів та обслуговуючих виробництв і господарств 1. Види обслуговуючих виробництв і господарств; 2. Відображення в обліку діяльності обслуговуючих виробництв і господарств.	2
8.	Тема 7. Облік витрат на організацію виробництва і управління та	2

	витрат майбутніх періодів. 1. Економічний зміст витрат на організацію виробництва і управління. 2. Облік та розподіл загальновиробничих витрат. 3. Облік адміністративних витрат. 4. Об'єкти обліку витрат майбутніх періодів. 5. Облік витрат майбутніх періодів та їх розподіл (списання).	
9.	Тема 8. Облік основного виробництва. 1. Об'єкти обліку витрат у рослинництві. 2. Статті витрат у рослинництві. 3. Первинний та зведений облік витрат і виходу продукції рослинництва. 4. Аналітичний та синтетичний облік витрат і виходу продукції рослинництва. 5. Особливості обліку витрат на незавершене виробництво та їх розподіл. 6. Об'єкти та одиниця калькулювання продукції рослинництва.	2
10.	Тема 8. Облік основного виробництва. 1. Об'єкти обліку витрат у тваринництві. 2. Статті витрат у тваринництві. 3. Первинний та зведений облік витрат і виходу продукції тваринництва. 4. Аналітичний та синтетичний облік витрат і виходу продукції тваринництва. 5. Особливості обліку витрат на незавершене виробництво тваринництва. 6. Об'єкти та одиниця калькулювання продукції тваринництва. 7. Типи та об'єкти обліку витрат промислових виробництв. 8. Методи обліку витрат промислових виробництв. 9. Статті витрат промислових виробництв. 10. Первинний та зведений облік витрат і виходу продукції промислових виробництв. 11. Аналітичний та синтетичний облік витрат та виходу продукції промислових виробництв. 12. Об'єкти та одиниця калькулювання продукції промислових виробництв.	2
11.	Тема 8. Облік основного виробництва. 1. Поняття браку у виробництві. 2. Об'єкти обліку браку у виробництві. 3. Статті витрат браку у виробництві. 4. Первинний облік браку у виробництві. 5. Аналітичний та синтетичний облік браку у виробництві. 6. Визначення втрат від браку у виробництві та відшкодування втрат від браку. 7. Характеристика реєстрів аналітичного обліку витрат і виходу продукції (робіт, послуг) з виробництва; 8. Характеристика реєстрів синтетичного обліку витрат і виходу продукції (робіт, послуг) з виробництва.	2
12.	Тема 9. Облік витрат за елементами та витрат діяльності. 1. Призначення рахунків для обліку витрат за елементами. 2. Облік собівартості реалізації. 3. Облік витрат на збут. 4. Облік витрат іншої операційної діяльності. 5. Облік фінансових витрат.	2

	6. Облік втрат від участі в капіталі. 7. Облік інших витрат. 8. Облік податку на прибуток.	
13.	Тема 10. Аналіз релевантності інформації для прийняття управлінських рішень. 1. Основи прийняття управлінських рішень. 2. Релевантний підхід до прийняття управлінських рішень. 3. Аналіз типових варіантів альтернативних рішень.	2
14.	Тема 11. Бюджетне планування і контроль та облік і контроль за центрами відповідальності. 1. Сутність бюджетного планування, види і формати бюджетів. 2. Організаційні аспекти та функції бюджетування. 3. Методика складання бюджетів. 4. Контроль за виконанням бюджетів. 5. Поняття і класифікація центрів відповідальності. 6. Принципи обліку, звітності та оцінки діяльності центрів відповідальності.	2
15.	Тема 12. Місце і роль облікової інформації в системі прийняття управлінських рішень. 1. Аналіз співвідношення затрат, прибутку і обсягу реалізації. 2. Особливості аналізу для підприємств, які виробляють та реалізують декілька видів продукції.	2
	Разом	30

5 Теми та план лекційних занять (заочна форма навчання)

№ з/п	Назва теми та план	Кількість годин
1.	Тема 1. Економічний зміст, мета та організація управлінського обліку. 1. Сутність, мета управлінського обліку та етапи його розвитку. 2. Предмет і метод управлінського обліку. 3. Функції та принципи управлінського обліку. 4. Відмінності та зв'язок управлінського і фінансового обліку. 5. Проблеми організації управлінського обліку на підприємствах України.	2
2.	Тема 3. Класифікація і поведінка витрат. 1. Принципи та напрями класифікації витрат. 2. Моделі визначення поведінки витрат. 3. Функція витрат та методи її визначення.	2
3.	Тема 7. Облік витрат на організацію виробництва і управління та витрат майбутніх періодів. 1. Економічний зміст витрат на організацію виробництва і управління. 2. Облік та розподіл загальновиробничих витрат. 3. Облік адміністративних витрат. 4. Об'єкти обліку витрат майбутніх періодів. 5. Облік витрат майбутніх періодів та їх розподіл (списання).	2
4.	Тема 8. Облік основного виробництва. 1. Об'єкти обліку витрат у рослинництві. 2. Статті витрат у рослинництві. 3. Первинний та зведений облік витрат і виходу продукції	2

	рослинництва. 4. Аналітичний та синтетичний облік витрат і виходу продукції рослинництва. 5. Об'єкти та одиниця калькулювання продукції рослинництва.	
5.	Тема 8. Облік основного виробництва. 1. Об'єкти обліку витрат у тваринництві. 2. Статті витрат у тваринництві. 3. Первинний та зведений облік витрат і виходу продукції тваринництва. 4. Аналітичний та синтетичний облік витрат і виходу продукції тваринництва. 5. Об'єкти та одиниця калькулювання продукції тваринництва. 6. Типи та об'єкти обліку витрат промислових виробництв. 7. Методи обліку витрат промислових виробництв. 8. Статті витрат промислових виробництв. 9. Первинний та зведений облік витрат і виходу продукції промислових виробництв. 10. Аналітичний та синтетичний облік витрат та виходу продукції промислових виробництв. 11. Об'єкти та одиниця калькулювання продукції промислових виробництв.	2
	Разом	10

6 Теми практичних занять (денна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Економічний зміст, мета та організація управлінського обліку.	2
2.	Основи побудови управлінського обліку.	2
3.	Класифікація і поведінка витрат.	2
4.	Системи обліку та калькулювання.	2
5.	Методологічні основи обліку виробництва.	2
6.	Облік допоміжних виробництв. Обчислення собівартості робіт (послуг, продукції) допоміжних виробництв. Облік витрат пов'язаних з утриманням і експлуатацією необоротних активів.	2
7.	Облік витрат на утримання обслуговуючих виробництв і господарств. Обчислення собівартості продукції (робіт, послуг) обслуговуючих виробництв і господарств.	2
8.	Облік витрат на організацію виробництва і управління та витрат майбутніх періодів. Розподіл загальновиробничих витрат та витрат майбутніх періодів. Списання адміністративних витрат.	2
9.	Облік витрат та виходу продукції рослинництва. Обчислення собівартості продукції рослинництва. Облік витрат та виходу продукції тваринництва. Обчислення собівартості продукції тваринництва.	2
10.	Облік витрат та виходу продукції промислових виробництв. Обчислення собівартості продукції промислових виробництв. Облік браку у виробництві.	2
11.	Облік витрат за елементами. Облік витрат діяльності.	2

12.	Аналіз релевантності інформації для прийняття управлінських рішень.	2
13.	Бюджетне планування і контроль.	2
14.	Облік і контроль за центрами відповідальності.	2
15.	Місце і роль облікової інформації в системі прийняття управлінських рішень.	2
	Разом	30

6 Теми практичних занять (заочна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Класифікація і поведінка витрат.	2
2.	Облік витрат на утримання обслуговуючих виробництв і господарств. Обчислення собівартості продукції (робіт, послуг) обслуговуючих виробництв і господарств.	2
3.	Облік витрат на організацію виробництва і управління та витрат майбутніх періодів. Розподіл загальновиробничих витрат та витрат майбутніх періодів. Списання адміністративних витрат.	2
4.	Облік витрат та виходу продукції рослинництва. Обчислення собівартості продукції рослинництва. Облік витрат та виходу продукції тваринництва. Обчислення собівартості продукції тваринництва.	2
	Разом	8

7 Самостійна робота (денна форма навчання)

№ з/п	Назва теми та перелік питань	Кількість годин
1.	Тема 1. Економічний зміст, мета та організація управлінського обліку. 1. Управлінський облік як специфічна галузь економічних знань, складова частина інформаційної системи. 2. Завдання управлінського обліку. Етапи розвитку управлінського обліку. 3. Роль обліку в управлінні собівартістю продукції. 4. Об'єкти управлінського обліку. 5. Відмінності та зв'язок управлінського і фінансового обліку.	4
2.	Тема 2. Основи побудови управлінського обліку. 1. Ознаки класифікації моделей управлінського обліку. 2. Схеми організації управлінського обліку за різних систем обліку. 3. Залежність управлінського обліку від принципів побудови плану рахунків. 4. Місце управлінського обліку в системі Плану рахунків України.	4
3.	Тема 3. Класифікація і поведінка витрат. 1. Законодавчі та нормативно-правові акти, що визначають склад витрат. 2. Загальнооблікова та управлінська класифікація витрат за різними ознаками. 3. Характеристика основних видів витрат.	8

	4. Характер реагування витрат при змінах обсягу діяльності підприємства. 5. Поведінка змінних і постійних витрат при змінах обсягу діяльності підприємства. 6. Оцінка витрат і побудова їх функції. 7. Методи визначення функції витрат, їх сутність і порівняльна характеристика.	
4.	Тема 4. Системи обліку та калькулювання. 1. Сутність і зміст обліку виробничих витрат. 2. Класифікація методів обліку витрат і калькулювання. 3. Характеристика і сфера застосування простого, позамовного, попередільного та нормативного методів обліку і калькулювання. 4. Характеристика і сфера застосування методу однорідних секцій, стандарт-косту та методу нормативного розподілу постійних витрат. 5. Характеристика і сфера застосування простого директ-косту. 6. Особливості розвинутого директ-косту, його переваги і можливості. 7. Визначення точки беззбитковості. 8. Розрахунок обсягу діяльності, необхідного для бажаного прибутку. 9. Визначення (планування) прибутку за певного обсягу діяльності. 10. Графічні методи аналізу.	8
5.	Тема 5. Методологічні основи обліку виробництва. 1. Загальна характеристика рахунків з обліку виробництва.	4
6.	Тема 6. Облік допоміжних виробництв, витрат на утримання і експлуатацію необоротних активів та обслуговуючих виробництв і господарств. 1. Завдання обліку допоміжних виробництв. 2. Рахунки для обліку витрат, виконаних робіт та наданих послуг допоміжних виробництв. Первинний, зведений, аналітичний та синтетичний облік допоміжних виробництв. Об'єкти та одиниця калькулювання продукції (робіт, послуг) допоміжних виробництв. 3. Облік витрат пов'язаних з утриманням і експлуатацією необоротних активів. 4. Рахунки для обліку витрат на утримання та експлуатацію необоротних активів. Первинний, зведений, аналітичний та синтетичний облік витрат на утримання та експлуатацію необоротних активів. Об'єкти та одиниця калькулювання виконаних робіт МТП, комбайнами та іншими самохідними машинами. 5. Рахунки для обліку витрат, виходу продукції, виконаних робіт та наданих послуг обслуговуючими виробництвами і господарствами. Первинний, аналітичний та синтетичний облік обслуговуючих виробництв і господарств. Об'єкти та одиниця калькулювання продукції (робіт, послуг) обслуговуючих виробництв і господарств.	10
7.	Тема 7. Облік витрат на організацію виробництва і управління та витрат майбутніх періодів. 1. Списання адміністративних витрат. 2. Рахунки для обліку витрат на організацію виробництва і управління. Первинний, аналітичний та синтетичний облік витрат на організацію виробництва і управління. 3. Рахунки для обліку витрат майбутніх періодів. Первинний, аналітичний та синтетичний облік витрат майбутніх періодів	6

8.	Тема 8. Облік основного виробництва. 1. Особливості обліку витрат на незавершене виробництво та їх розподіл у рослинництві. 2. Особливості обліку витрат на незавершене виробництво тваринництва.	4
9.	Тема 9. Облік витрат за елементами та витрат діяльності. 1. Облік матеріальних витрат. 2. Облік витрат на оплату праці. 3. Облік відррахувань на соціальні заходи. 4. Облік амортизації. 5. Облік інших операційних витрат.	4
10.	Тема 10. Аналіз релевантності інформації для прийняття управлінських рішень. 1. Поняття про релевантність облікової інформації та її вплив на прийняття рішень. 2. Пошук альтернативних варіантів дій і вибір найбільш оптимального з них. 3. Використання аналізу «витрати - обсяг - прибуток» у процесі прийняття рішень. 4. Аналіз типових варіантів альтернативних рішень: виробляти або купувати, прийняття або відмова від спеціального замовлення, припинення діяльності неприбуткового сегмента тощо.	4
11.	Тема 11. Бюджетне планування і контроль та облік і контроль за центрами відповідальності. 1. Бюджет як інструмент системи управлінського контролю, його сутність і функції. Види і форми бюджетів. 2. Загальна характеристика операційного і фінансового бюджетів. Порядок складання і призначення бюджету продажів, бюджету виробництва, бюджету придбання і використання матеріалів, бюджету трудових витрат, бюджету загальновиробничих витрат, бюджету адміністративних витрат і витрат на збут. 3. Методика і техніка контролю за виконанням бюджетів. Призначення і порядок складання гнучких бюджетів. Аналіз відхилень з використанням гнучкого бюджету. 4. Облік і оцінка діяльності центрів витрат. Облік і оцінка діяльності центрів прибутку. Облік і оцінка діяльності центру інвестицій. 5. Поняття про трансфертні ціни та їх застосування. Функції та методи визначення трансфертних цін. 6. Особливості обліку і звітності за сегментами бізнесу.	2
12.	Тема 12. Місце і роль облікової інформації в системі прийняття управлінських рішень. 1. Методи визначення беззбитковості виробництва (критичної точки).	2
	Разом	60

**7 Самостійна робота
(заочна форма навчання)**

№ з/п	Назва теми та перелік питань	Кількість годин
1.	Тема 1. Економічний зміст, мета та організація управлінського обліку. 1. Управлінський облік як специфічна галузь економічних знань, складова частина інформаційної системи. 2. Завдання управлінського обліку. Етапи розвитку управлінського обліку. 3. Роль обліку в управлінні собівартістю продукції. 4. Об'єкти управлінського обліку. 5. Відмінності та зв'язок управлінського і фінансового обліку.	8
2.	Тема 2. Основи побудови управлінського обліку. 1. Сучасні моделі управлінського обліку. 2. Етапи побудови управлінського обліку. 3. Організація управлінського обліку на сільськогосподарських підприємствах. 4. Функції бухгалтера-аналітика та його роль в прийнятті управлінських рішень. 5. Ознаки класифікації моделей управлінського обліку. 6. Схеми організації управлінського обліку за різних систем обліку. 7. Залежність управлінського обліку від принципів побудови плану рахунків. 8. Місце управлінського обліку в системі Плану рахунків України.	10
3.	Тема 3. Класифікація і поведінка витрат. 1. Законодавчі та нормативно-правові акти, що визначають склад витрат. 2. Загальнооблікова та управлінська класифікація витрат за різними ознаками. 3. Характеристика основних видів витрат. 4. Характер реактування витрат при змінах обсягу діяльності підприємства. 5. Поведінка змінних і постійних витрат при змінах обсягу діяльності підприємства. 6. Оцінка витрат і побудова їх функції. 7. Методи визначення функції витрат, їх сутність і порівняльна характеристика.	6
4.	Тема 4. Системи обліку та калькулювання. 1. Сутність та зміст обліку витрат. 2. Об'єкти витрат та об'єкти калькулювання. 3. Методи обліку витрат і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг). 4. Сутність і зміст обліку виробничих витрат. 5. Класифікація методів обліку витрат і калькулювання. 6. Характеристика і сфера застосування простого, позамовного, попереднього та нормативного методів обліку і калькулювання. 7. Характеристика і сфера застосування методу однорідних секцій, стандарт-косту та методу нормативного розподілу постійних витрат. 8. Характеристика і сфера застосування простого директ-косту. 9. Особливості розвинутого директ-косту, його переваги і	10

	можливості. 10. Визначення точки беззбитковості. 11. Розрахунок обсягу діяльності, необхідного для бажаного прибутку. 12. Визначення (планування) прибутку за певного обсягу діяльності. 13. Графічні методи аналізу.	
5.	Тема 5. Методологічні основи обліку виробництва. 1. Економічний зміст, мета та завдання обліку виробництва. 2. Склад витрат виробництва. 3. Класифікація витрат за елементами. 4. Загальна характеристика рахунків з обліку виробництва.	6
6.	Тема 6. Облік допоміжних виробництв, витрат на утримання і експлуатацію необоротних активів та обслуговуючих виробництв і господарств. 1. Роль допоміжних виробництв в обслуговуванні основних галузей та завдання їх обліку. 2. Облік ремонтного виробництва. 3. Облік автомобільного транспорту. 4. Облік енергетичних виробництв (господарств). 5. Облік водопостачання. 6. Облік гужового транспорту. 7. Облік витрат пов'язаних з утриманням і експлуатацією МТП. 8. Облік витрат пов'язаних з утриманням і експлуатацією комбайнів та інших самохідних машин. 9. Облік витрат на ремонт будівель та споруд. 10. Види обслуговуючих виробництв і господарств; 11. Відображення в обліку діяльності обслуговуючих виробництв і господарств. 12. Завдання обліку допоміжних виробництв. 13. Рахунки для обліку витрат, виконаних робіт та наданих послуг допоміжних виробництв. Первинний, зведений, аналітичний та синтетичний облік допоміжних виробництв. Об'єкти та одиниця калькулювання продукції (робіт, послуг) допоміжних виробництв. 14. Облік витрат пов'язаних з утриманням і експлуатацією необоротних активів. 15. Рахунки для обліку витрат на утримання та експлуатацію необоротних активів. Первинний, зведений, аналітичний та синтетичний облік витрат на утримання та експлуатацію необоротних активів. Об'єкти та одиниця калькулювання виконаних робіт МТП, комбайнами та іншими самохідними машинами. 16. Рахунки для обліку витрат, виходу продукції, виконаних робіт та наданих послуг обслуговуючими виробництвами і господарствами. Первинний, аналітичний та синтетичний облік обслуговуючих виробництв і господарств. Об'єкти та одиниця калькулювання продукції (робіт, послуг) обслуговуючих виробництв і господарств.	12
7.	Тема 7. Облік витрат на організацію виробництва і управління та витрат майбутніх періодів. 1. Списання адміністративних витрат. 2. Рахунки для обліку витрат на організацію виробництва і управління. Первинний, аналітичний та синтетичний облік витрат на організацію виробництва і управління.	6

	3. Рахунки для обліку витрат майбутніх періодів. Первинний, аналітичний та синтетичний облік витрат майбутніх періодів	
8.	Тема 8. Облік основного виробництва. 1. Особливості обліку витрат на незавершене виробництво та їх розподіл у рослинництві. 2. Особливості обліку витрат на незавершене виробництво тваринництва.	10
9.	Тема 9. Облік витрат за елементами та витрат діяльності. 1. Призначення рахунків для обліку витрат за елементами. 2. Облік собівартості реалізації. 3. Облік витрат на збут. 4. Облік витрат іншої операційної діяльності. 5. Облік фінансових витрат. 6. Облік втрат від участі в капіталі. 7. Облік інших витрат. 8. Облік податку на прибуток. 9. Облік матеріальних витрат. 10. Облік витрат на оплату праці. 11. Облік відрахувань на соціальні заходи. 12. Облік амортизації. 13. Облік інших операційних витрат.	8
10.	Тема 10. Аналіз релевантності інформації для прийняття управлінських рішень. 1. Основи прийняття управлінських рішень. 2. Релевантний підхід до прийняття управлінських рішень. 3. Аналіз типових варіантів альтернативних рішень. 4. Поняття про релевантність облікової інформації та її вплив на прийняття рішень. 5. Пошук альтернативних варіантів дій і вибір найбільш оптимального з них. 6. Використання аналізу «витрати - обсяг - прибуток» у процесі прийняття рішень. 7. Аналіз типових варіантів альтернативних рішень: виробляти або купувати, прийняття або відмова від спеціального замовлення, припинення діяльності неприбуткового сегмента тощо.	8
11.	Тема 11. Бюджетне планування і контроль та облік і контроль за центрами відповідальності. 1. Сутність бюджетного планування, види і формати бюджетів. 2. Організаційні аспекти та функції бюджетування. 3. Методика складання бюджетів. 4. Контроль за виконанням бюджетів. 5. Поняття і класифікація центрів відповідальності. 6. Принципи обліку, звітності та оцінки діяльності центрів відповідальності. 7. Бюджет як інструмент системи управлінського контролю, його сутність і функції. Види і форми бюджетів. 8. Загальна характеристика операційного і фінансового бюджетів. Порядок складання і призначення бюджету продажів, бюджету виробництва, бюджету придбання і використання матеріалів, бюджету трудових витрат, бюджету загальнопромислових витрат, бюджету адміністративних витрат і витрат на збут. 9. Методика і техніка контролю за виконанням бюджетів. Призначення і порядок складання гнучких бюджетів. Аналіз відхилень з використанням гнучкого бюджету.	10

	10. Облік і оцінка діяльності центрів витрат. Облік і оцінка діяльності центрів прибутку. Облік і оцінка діяльності центру інвестицій. 11. Поняття про трансфертні ціни та їх застосування. Функції та методи визначення трансфертних цін. 12. Особливості обліку і звітності за сегментами бізнесу.	
12.	Тема 12. Місце і роль облікової інформації в системі прийняття управлінських рішень. 1. Аналіз співвідношення затрат, прибутку і обсягу реалізації. 2. Особливості аналізу для підприємств, які виробляють та реалізують декілька видів продукції. 3. Методи визначення беззбитковості виробництва (критичної точки).	8
	Разом	102

8 Методи навчання

1 Методи навчання за джерелом знань:

- 1.1 *Словесні*: розповідь, пояснення, лекція, інструктаж.
- 1.2 *Наочні*: демонстрація, ілюстрація, спостереження.
- 1.3 *Практичні*: практична робота, вправа.

2 Методи навчання за характером логіки пізнання:

- 2.1 *Аналітичний* (суть: розклад цілого на частини з метою вивчення їх суттєвих ознак).
- 2.2 *Індуктивний* (суть: вивчення предметів чи явищ від одиничного до загального).
- 2.3 *Дедуктивний* (суть: вивчення предметів чи явищ від загального до одиничного).

3 Методи навчання за характером та рівнем самостійної розумової діяльності здобувачів вищої освіти:

- 3.1 *Проблемний* (програмно-інформаційний)
- 3.2 *Репродуктивний* (суть: можливість застосування вивченого практиці)
- 3.3 *Пояснювально-демонстративний*

4 Активні методи навчання

Використання технічних засобів навчання, використання проблемних ситуацій, імітаційні методи навчання (побудовані на імітації майбутньої професійної діяльності), використання навчальних та контролюючих тестів, використання опорних конспектів лекцій)

5 Інтерактивні технології навчання

Використання мультимедійних технологій, інтерактивної дошки Padlet (<https://padlet.com/dashboard>).

9 Методи контролю

1. Рейтинговий контроль за 100-бальною шкалою оцінювання ЄКТС
2. Проведення проміжного контролю протягом семестру (проміжна атестація)
3. Полікритеріальна оцінка поточної роботи здобувачів вищої освіти:
 - рівень знань, продемонстрований на практичних, лабораторних та семінарських заняттях;
 - активність під час обговорення питань, що винесені на заняття;
 - експрес-контроль під час аудиторних занять;
 - самостійне опрацювання теми в цілому чи окремих питань;
 - результати тестування.

10 Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти При формі контролю іспит (денна форма навчання)

Поточне тестування та самостійна робота												СРС	Разом за модулі та СРС	Атестація	Підсумковий тест - екзамен	Сума
Модуль 1 – 20 балів						Модуль 2 - 20 балів										
ЗМ 1		ЗМ 2			ЗМ 3	ЗМ 4	ЗМ 5			ЗМ 6						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	15	55 (40+15)	15	30	100
3	3	3	3	3	3	2	4	4	4	4	4					

При формі контролю іспит (заочна форма навчання)

Поточне тестування та самостійна робота												СРС	Разом за модулі та СРС	Атестація	Підсумковий тест - екзамен	Сума
Модуль 1 – 20 балів						Модуль 2 - 20 балів										
ЗМ 1		ЗМ 2			ЗМ 3	ЗМ 4	ЗМ 5			ЗМ 6						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	15	55 (40+15)	15	30	100
3	3	3	3	3	3	2	4	4	4	4	4					

Шкала оцінювання: національна та ETCTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, практики	
90 – 100	A	відмінно	
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D		
60-68	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

11 Методичне забезпечення

1. Гаркуша С.А., Баранік О.О. *Управлінський облік: Методичні рекомендації щодо проведення практичних занять для студентів спеціальності 071 «Облік і оподаткування» ОС «Бакалавр» денної та заочної форм навчання.* Суми, 2018. 61 с.

2. Гаркуша С.А., Баранік О.О. *Управлінський облік: Методичні рекомендації щодо самостійного вивчення дисципліни для студентів спеціальності 071 «Облік і оподаткування» ОС «Бакалавр» денної та заочної форм навчання.* Суми, 2018. 33 с.

3. Гаркуша С.А., Баранік О.О. *Управлінський облік: Конспект лекцій для студентів галузі знань 0305 «Економіка і підприємництво» напряму підготовки 6.030509 «Облік і аудит» ОКР «Бакалавр» денної та заочної форм навчання.* Суми, Сумський національний аграрний університет, 2016. 141с.

4. Методичний комплекс «Управлінський облік» в програмі MOODLE <https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=1344>

12 Рекомендована література

Базова

1. Гудзь Н. В. *Бухгалтерський облік: навч. посіб.* Київ. : ЦУЛ, 2016. 424 с.

2. Данилко В. К., Кушніренко О. М., Марченко К. С. *Управління витратами: навч. посіб.* Київ. : Каравела, 2015. 216 с.

3. Круш П. В. *Організація виробництва: навч. посіб.* Київ. : Каравела, 2017. 536 с.

4. Лабунська С.В., Безкоровайна Л. В. *Управлінський облік : навч. посіб.* Харків. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. 351 с.

5. Лень В. С. *Управлінський облік : підруч.* Київ. : Каравела, 2017. 328 с.

6. Мельник Т. Г. *Бухгалтерський облік. Практикум: навч. посіб.* Київ. : Кондор-Видавництво, 2017. 269 с.

7. Огічук М. Ф. *Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами : підруч.* Київ. : Алерта, 2016. 1040 с.

8. *Управлінський облік : навч. посіб. за заг. ред. д-ра екон. наук В. Я. Плаксієнка.* Полтава. : Астроя, 2018. 250 с.

9. *Управлінський облік : навч. посіб.* Запоріжжя. : ЗНУ, 2015. 323 с.

10. *Управлінський облік : підручник.* Львів. : Вид-во Львів. політехніки, 2017. 340 с.

11. Ханенко А.В. *Управлінський облік: навч. посіб.* Дніпро. : ДВНЗ УДХТУ, 2018. 266 с.

12. Цал-Цалко Ю.С., Мороз Ю. Ю., Цегельник Н. І. *Управлінський облік : підруч. для студентів ВНЗ.* Житомир.: Рута, 2015. 631 с.

13. Чебанова Н.В., Ревуцька Л. Є. *Управлінський облік: навч. посіб. для студентів ВНЗ.* Харків. : УкрДУЗТ, 2016. 218 с.

Допоміжна

1. *Планування, облік, калькулювання та аналіз собівартості продукції на підприємствах видавничо-поліграфічної галузі: навч.-метод. посіб. / А. М. Штангрет [та ін.].* Львів. : Укр. акад. друкарства, 2015. 391 с.

2. Максимів Ю.В. Комплексне використання сировини для виробництва твердого біопалива деревообробними підприємствами: обліково-аналітичний аспект: монографія. Івано-Франківськ. : Фоліант, 2015. 185 с.

3. Куцик П.О., Бачинський В. І., Полянська О. А. Управлінський облік операційної діяльності підприємств оптової торгівлі : монографія Львів. : Растр-7, 2015. 311 с.

4. Фоміна О.В. Управлінський облік у торгівлі : монографія. Київ. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. .467 с.

5. Тлущкевич Н.В. Управлінський облік. Практикум. : навч. посіб. . Луцьк. : Луц. НТУ, 2018. 213 с.

6. Управлінський облік. Практикум [Г. О. Партин та ін.]. Львів. : Вид-во Львів. політехніки, 2017. .363 с.

7. Управлінський облік. Збірник задач : навч. посіб. / Д. А. Горовий [та ін.]. Харків : Гельветика, 2018. 399 с.

16 Інформаційні ресурси

1. <http://www.buhgalter911.com/Res/PSBO/PSBO30.aspx>.
2. <http://www.buhgalter911.com/Res/PSBO/PSBO9.aspx>.
3. <http://www.dtki.com.ua/show/2cid08856.html>.
4. <http://www.mv-audit.com.ua/ua/articles/partn-rs/103.htm>.
5. <http://www.uazakon.com/big/text1528/pg1.htm>.
6. <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0397-96>.
7. <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-91>.
8. <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/352>.
9. <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
10. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0591-09>.